

Hiilijalanjälki ja päästövähennyssuunnitelma

Mustjärven seudun kyläyhdistys ry

Ilmastonmuutos

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Mustjärven seutu ja asukkaat

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Kyläntalo Riuttala

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Kyläyhdistyksen toiminta

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Hiilijalanjäljen laskenta

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Kyläyhdistyksen hiilijalanjälki

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Päästövähennys- skenaariot

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Muut vähennystoimet ja hiilikädenjälki

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Yhteenveto

Hiilijalanjälki

Kyläyhdistyksen omat päästöt
suhteellisen pienet

Päästövähennyksiä mahdollista tehdä
energiatohokkuuden lisäämisellä,
päästöttömällä sähköpölypölyksellä ja
lähitarjoilujen vähentämisellä

Kyläntalon energiatohokkuuteen
kannattaa kiinnittää huomiota - lisää
talon käytettävyyttä ja vähentää sähkön
kulutusta

Hiilikädenjälki

Kyläyhdistyksellä mahdollisuus
kannustaa jäseniä ja asukkaita
viestinnällä ja tapahtumilla

Yhteistyöllä vaikuttavampaa ja
tehokkaampaa

Vaikuttaminen päästöjen
vähentämiseksi sekä asukkaiden
hyvinvoinnin edistämiseksi

Lähde: Mustjärven seudun kyläyhdistyksen hiilijalanjälki ja päästövähennysuunnitelma -raportti

Ilmastonmuutos

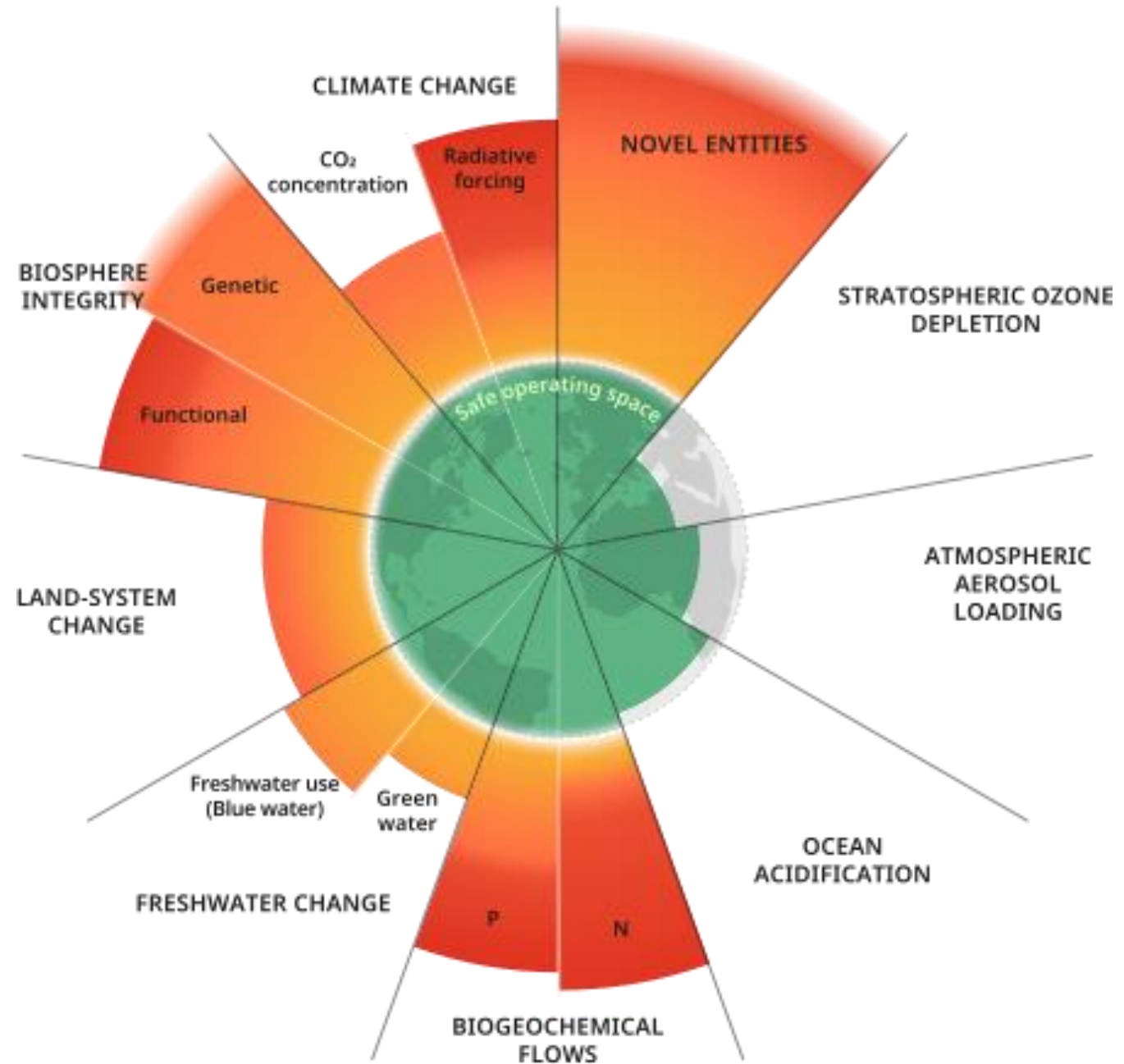
Mustjärven seudun kyläyhdistys

Planeetan rajat

Planeetan reunaehdot määrittelevät turvallisen toiminnan rajat – ylittyminen aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle, turvallisuudelle ja hyvinvoinnille

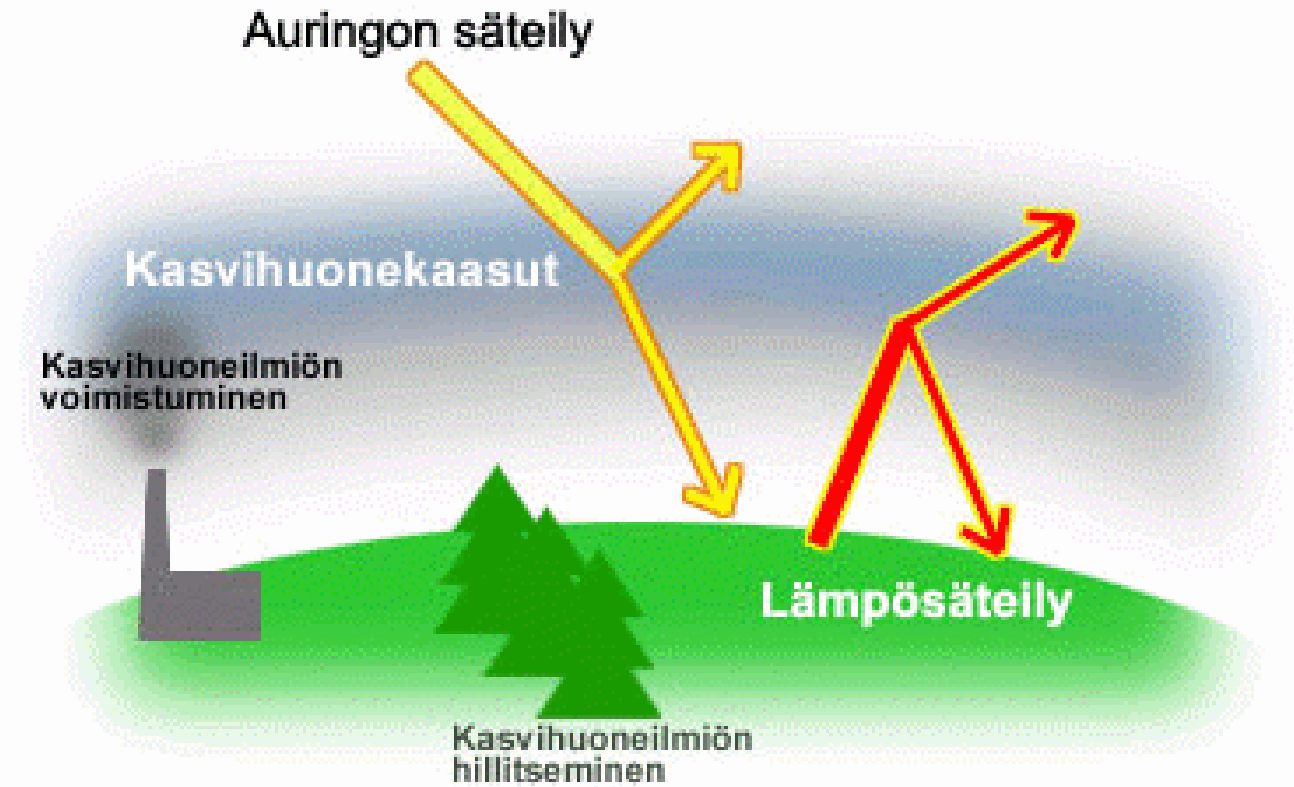
Yhdeksästä rajasta kuusi on jo ylitetty:

Ilmaston-muutos
Luonnon monimuotoisuus
Ravinteiden kierrot
Makean veden kulutus
Maankäytön muutokset
Uudet aineet ja elämänmuodot

Kasvihuoneilmiö on elämän edellytys

- Ilmakehä pidättää auringon lämpösäteilyä kasvihuoneen lasikaton tavoin ja estää lämmön karkaamisen avaruuteen
- Kasvihuonekaasut voimistavat ilmiötä
- Ilmasto on muuttunut aina, mutta nyt se on poikkeuksellisen nopeaa - ihmisten toiminta on vapauttanut ilmakehään paljon kasihuonekaasuja kuten hiilidioksidia
- Vaikuttaa planeetan tasapainoon aiheuttaen mm. hirmumyrskyjä, kuivuutta ja tulvia
- Lajien sopeutuminen muutoksen nopeuteen verrattuna hidasta – uhkaa lajien ml. ihmisten elinkykyä planeetalla

Lähde: www.vsenergia toimisto.fi/

Tulevaisuus on seurausta ajassa tehdyistä valinnoista.

- Niels Bohr -

Ilmastonmuutoksen hillintä

Ilmastonmuutos on monimutkainen kokonaisuus, jonka ratkaisemiseen tarvitaan monenlaisia toimenpiteitä

Suomen valtio on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä

Ilmastonmuutosta on mahdollista hillitä ja sitoa ilmakehän hiiltä – onnistumiseen tarvitaan mukaan kaikki yksilöistä yrityksiin, valtioihin ja kuntiin

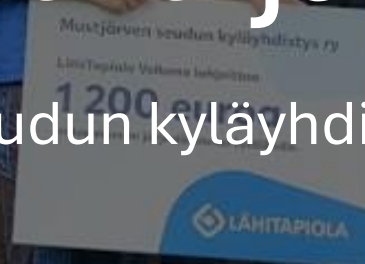

Ilmasto on jo muuttunut ja tulee muuttumaan entisestään – myös sopeutumisen toimia tarvitaan

Jokainen voi tehdä jotain, kenenkään ei tarvitse tehdä kaikkea.

Mustjärven seutu ja asukkaat

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Mustjärven seutu

Sijaitsee Asikkalassa Vesivehmaan ja Kalkkisten kylien välillä noin 22 km päässä keskustaajama Vääksystä ja 40 km päässä maakunnan keskuskaupunki Lahdesta.

Ulottuu monen kylän alueelle: muodostunut vuonna 1985 suljetun Mustjärven koulun koulupiirin ja vaalipiirin alueiden mukaan.

Alueen postinumero on 17220 ja toimipaikka Pietilä. Pietilän postitoimialueen pinta-ala noin 73 km²

Päijänteen, Kymijoen ja Ruotsalaisen vesistöt rajaavat aluetta. Kuuluu Asikkalan saaristomaisiin manneralueisiin, jotka ovat vesistöjen vuoksi rikkonaisia ja rajoitetusti saavutettavia.

Alueella ei kulje julkinen liikenne lukuun ottamatta kunnan järjestämiä koulu- ja asiointikyytejä.

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Tavoitteena toimia alueen asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden hyvän, turvallisen ja viihtyisän asumisen, monipuolisten palveluiden ja terveellisen ympäristön puolesta sekä kehittää yhteistyötä vakituisten ja vapaa-ajanasukkaiden kesken.

129 jäsentä (2024)

Alueen asukkaat (2022)

166 vakituista asukasta

- Keski-ikä 51 vuotta
- 60 eläkeläistä
- 59 työssäkävijää
- 23 alle 15 vuotiasta lasta

80 kotitaloutta

- 20 kyläyhdistyksen jäsentä (2024)
- 5 kyläyhdistyksen hallituksen edustajaa

688 kesämökkiä

- 109 kyläyhdistyksen jäsentä (2024)
- 1 kyläyhdistyksen hallituksen edustaja

Kyläntalo Riuttala

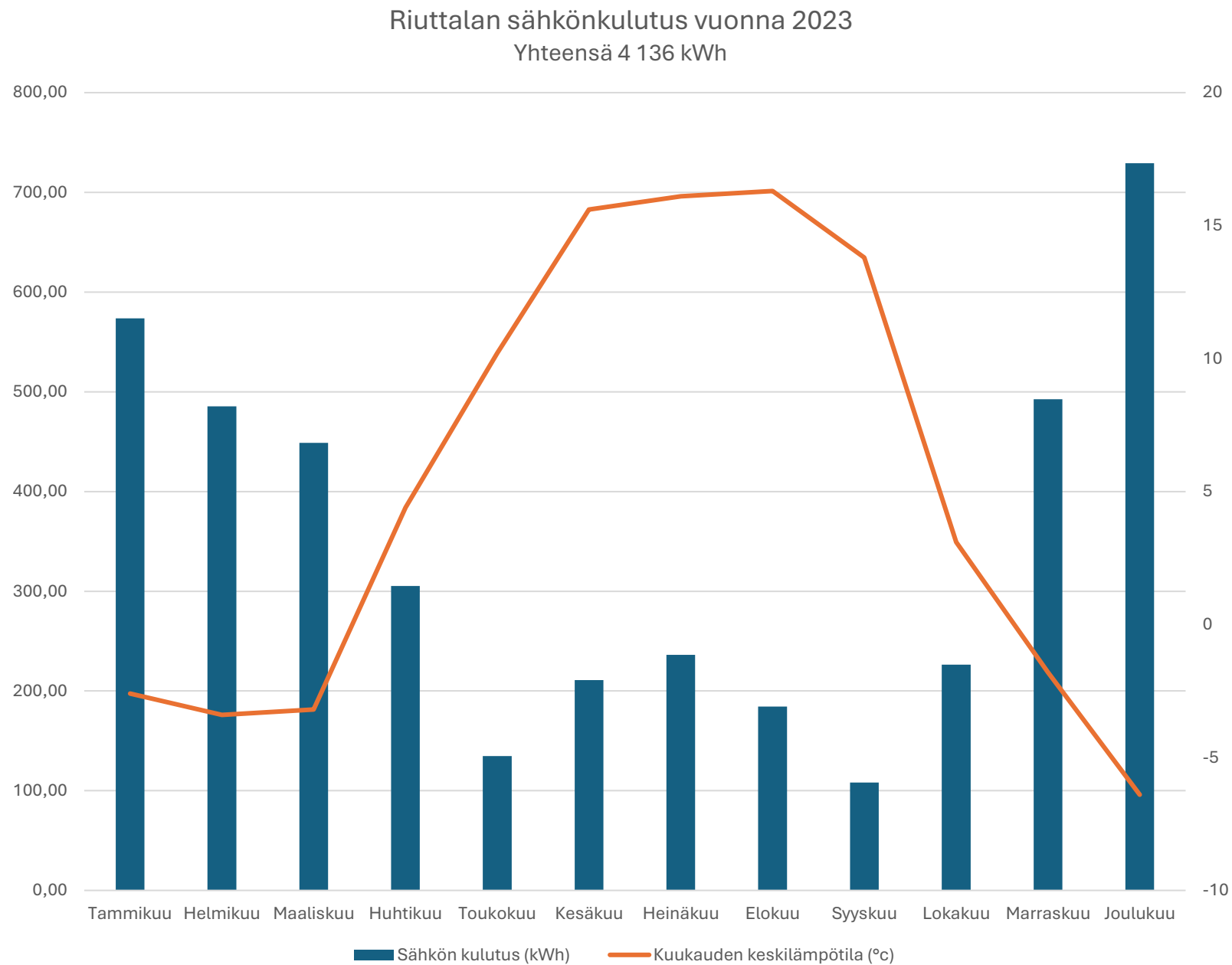
Mustjärven seudun kyläyhdistys

Riuttala

- Rakennettu 1800-1900 – lukujen vaihteessa
- Pinta-ala reilu 200 m²
- Ei säännöllistä toimintaa
- Järjestetään tapahtumia ja vuokrataan tilaisuuksiin

Riuttalan sähkönkulutus 2023

Lähde: Mustjärven seudun kyläyhdistyksen hiilijalanjälki ja päästövähennyssuunnitelma -raportti

Kyläyhdistyksen toiminta

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Kyläyhdistyksen toiminta 2023

Tilaisuus	Paikka ja aika	Osallistujat (hlö)	Tarjoilut
Mustjärven kyläilta	Riuttala, 26.1.2023	6 + 3 etänä	kahvitarjoilu
Talviliikuntapäivä	Lippostuvan laavu, 12.2.2023	19	makkaraa ja nokipannukahvia
Kyläyhdistyksen vuosikokous	Riuttala + teams, 25.2.2023	12 + 3 etänä	kahvitarjoilu
Avoimet kylät -tapahtuma	Lippostuvan laavu, 10.6.2023	20	makkaraa ja nokipannukahvia
Mustjärven kyläpäivä	Riuttala, 1.7.2023	n. 100	makkaraa, lettua, kahvio
Yhteislaulutilaisuus	Riuttala, 30.7.2023	11	kahvitarjoilu
Ensiapukurssi	Riuttala, 2.9.2023	12	aamupala, hirvenlihakeitto, kahvit
Ensiapukurssi	Riuttala, 30.9.2023	10	aamupala, kinkkukiusaus, kahvit
Elojuhla	Riuttala, 4.11.2023	40	ruokatarjoilu
Marttojen savityöpaja	Riuttala, 23.11.2023	12	
Yhteiset joululaulut	Riuttala, 13.12.2023	20	joulupuuro
Kylän yhteinen ilotulitus	Riuttala, 31.12.2023	50	
Yhteensä	12 kpl	312 + 6 etänä	

Kyläyhdistyksen toiminta 2023

Hallituksen kokouksia 6 kpl

Yhteensä 25 osallistujaa paikan päällä ja 10 etänä

Riuttalan vuokrauksia 9 kpl

Kokouksia 4 kpl, 10-30 osallistujaa / tilaisuus

Yksityisjuhlia 4 kpl, 50-80 osallistujaa / tilaisuus

Hirvipeijaiset 1 kpl, 80-100 osallistujaa

Kyläyhdistyksen viestintä 2023

Kotisivut ja sähköpostit

www.mustjarvi.fi

3 tiedotetta
jäsenille
sähköpostilla

Sosiaalinen media

Facebookissa 529
seuraajaa
n. 90 julkaisua

Instagramissa 127
seuraajaa
n. 20 julkaisua

Vuosikokousskutsut 2023

75 sähköpostia
52 kirjettä

Paikallinen viestintä

350 kpl Kesäposti
tiedotteita alueen
postilaatikoihin

Tienvarsitaulut

Hiilijalanjäljen laskenta

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Energiankulutus

Hiilifiksu järjestö –laskuri,
Helsingin yliopisto

Sähkön kulutus 2023

- 4 146 kWh
- Ominaispäästöt (2023)
416,07 g/kWh (Oomi)

Puulämmitys 2023

- 1,5 pinomottia
sekalaista polttopuuta ->
kokonaisenergiamäärä
noin 2000kWh
- Uusiutuvaa
biopolttoainetta = CO₂
päästöjä ei huomioida ->
Päästökerroin N₂O ja
CH₄ päästöjen
perusteella
- Ominaispäästöt 0,113
CO₂ekv / (kg/MJ) (Y-
HIILARI)

Liikkuminen & jätteet

Hiilifiksu järjestö –laskuri,
Helsingin yliopisto

Autoliikenne 2023

- Kokoukset ja muut tilaisuudet
- Tapahtumien järjestelyt ja osallistujien kulkeminen
- Yhteensä 2 313 km
- Henkilöautoilu km:t, polttoaine ei tiedossa
- Ei muita liikkuksimuotoja

Jätteet 2023

- Tapahtumien jätemäärä: 50-110g / kävijä (Oulun seudun ympäristötoimi)
- Yhteensä 79 kg
 - 47 kg energijätettä (60%)
 - 24 kg sekajätettä (30%)
 - 8 kg biojätettä (10%)
- Ei jätevesikaivon tyhjennystä vuonna 2023

Hankinnat & Tapahtumat ja palvelut

Hiilifiksu järjestö –laskuri,
Helsingin yliopisto

Hankinnat 2023

- Viestintä 450 kpl A4 arkkeja = 2,25 kg
- Muut laitteet ja kalusteet
 - Kalusteet 54,50 e (Arene)
 - Rak.tarvikkeet 575 e ja muut menot 1867 e (Arene)
 - Puun polton päästöt (Y-hiilari)

Tapahtumat ja palvelut 2023

- Ruokatarjoilut
 - 82 liha-, kala- tai kasvisateriaa
 - 183 leivonnaista, 79 makkaraa ja 62 sämpylää
 - 42,2 l kahvia, 6,6 l teetä ja 87 virvoitusjuomaa
 - 500 kertakäyttöastiaa
- Sis. Tilaisuuksien ja ostopalveluiden hankinnat – ei laskettu hankintojen päästöihin

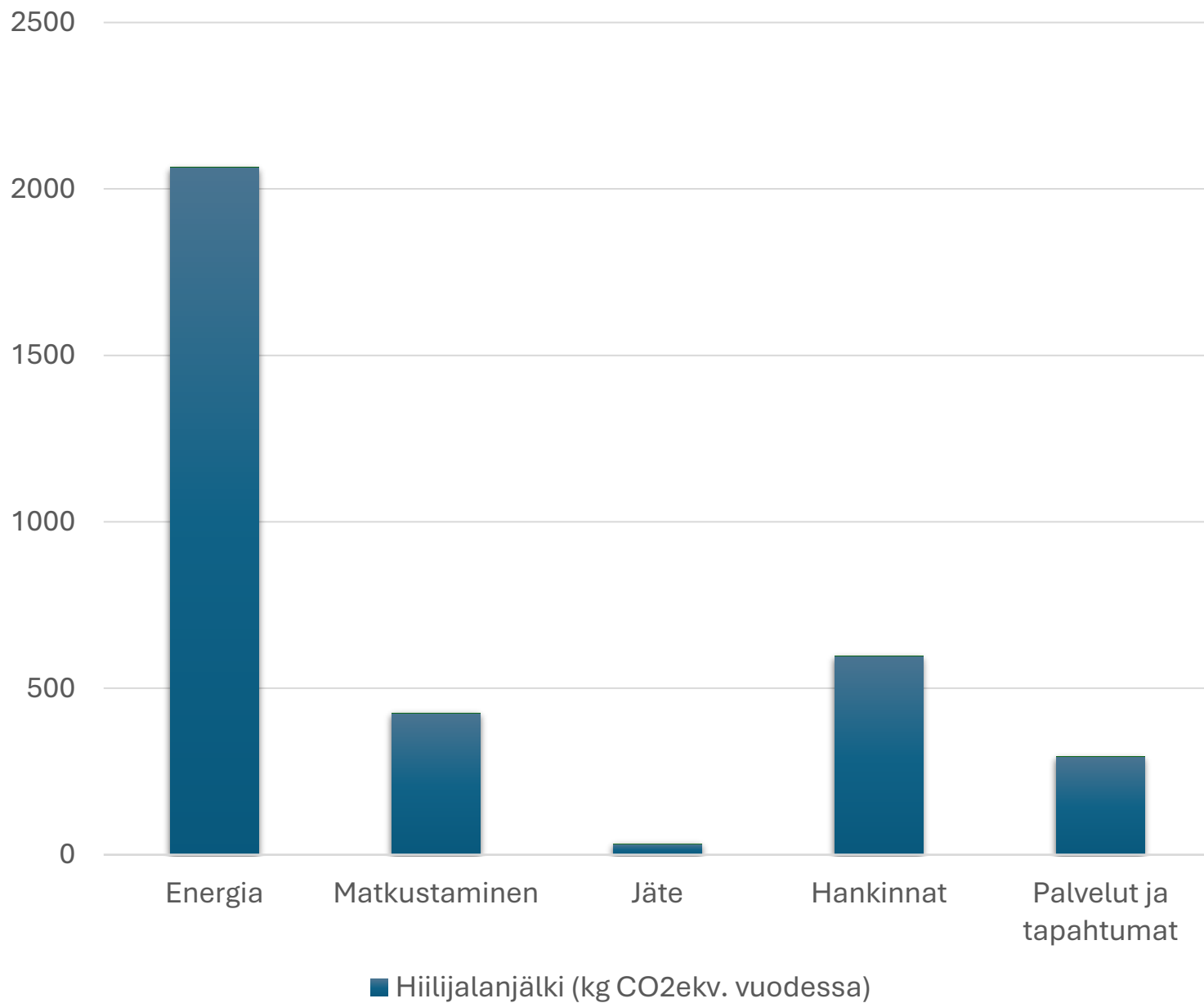
Kyläyhdistyksen hiilijalanjälki

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Kyläyhdistyksen hiilijalanjälki 2023

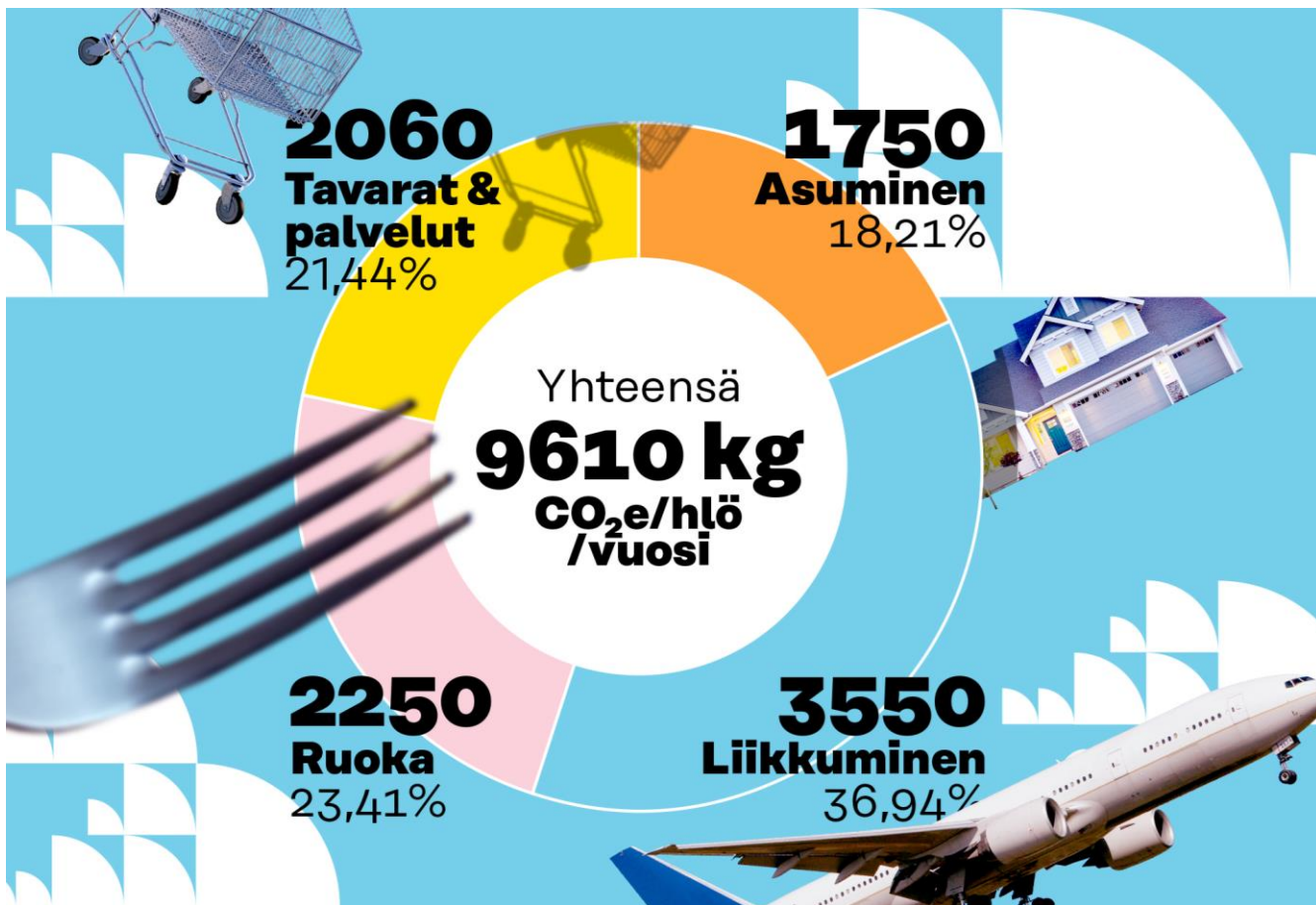
Päästöluokat	Hiilijalanjälki	
	(kg CO ₂ ekv. vuodessa)	%
Energia	2065	61 %
Matkustaminen	425	12 %
Jäte	32	1 %
Hankinnat	596	17 %
Palvelut ja tapahtumat	294	9 %
Yhteensä	3413	100 %

Kyläyhdistyksen päästöjakauma 2023

Lähde: Mustjärven seudun kyläyhdistyksen hiilijalanjälki ja päästövähennyssuunnitelma -raportti

Hiilijalanjälki verrattuna keskivertosuomalaisen päästöihin

Kuva: Topias Dean & Sitra

A person with a pink headscarf stands with their back to the camera in a vast lavender field. The person is wearing a light-colored, possibly white, dress. The field of purple lavender stretches out to the horizon under a soft, twilight sky. The overall mood is serene and contemplative.

Päästövähennys- skenaariot

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Skenaario 1.

Päästötön sähkösopimus

Oomi Uusiutuva:

1,7 c/kWh (Alv. 0 %)

- Kustannukset
vuodessa noin 88 e
(sis. Alv.)

Oomi Hiilineutraali:

9,90 e / kk (alv. 0%)

- Kustannukset
vuodessa 149 e (sis.
Alv.)

Sähkön päästöt

2 065 kg CO₂ekv:sta

0 kg CO₂ekv:iin

Kokonaispäästöt 3 413 kg CO₂ekv:sta 1 348 kg CO₂ekv:iin

Skenaario 2.

Päästötön sähkösojimus ja lihan vähentäminen tarjoiluissa

Sähkön päästöt
2 065 kg CO₂ekv:sta
0 kg CO₂ekv:iin

Tarjotaan vain kala- tai kasvisaterioita ja kasvissämpylöitä

Tarjoilujen päästöt
294 kg CO₂ekv:sta
263 kg CO₂ekv:iin

Kokonaispäästöt 3 413 kg CO₂ekv:sta 1 316 kg CO₂ekv:iin

Skenaario 3.

Energiankulutuksen pienentäminen

Keittiön putkien
jätymisen estäminen
sulapitokaapelilla

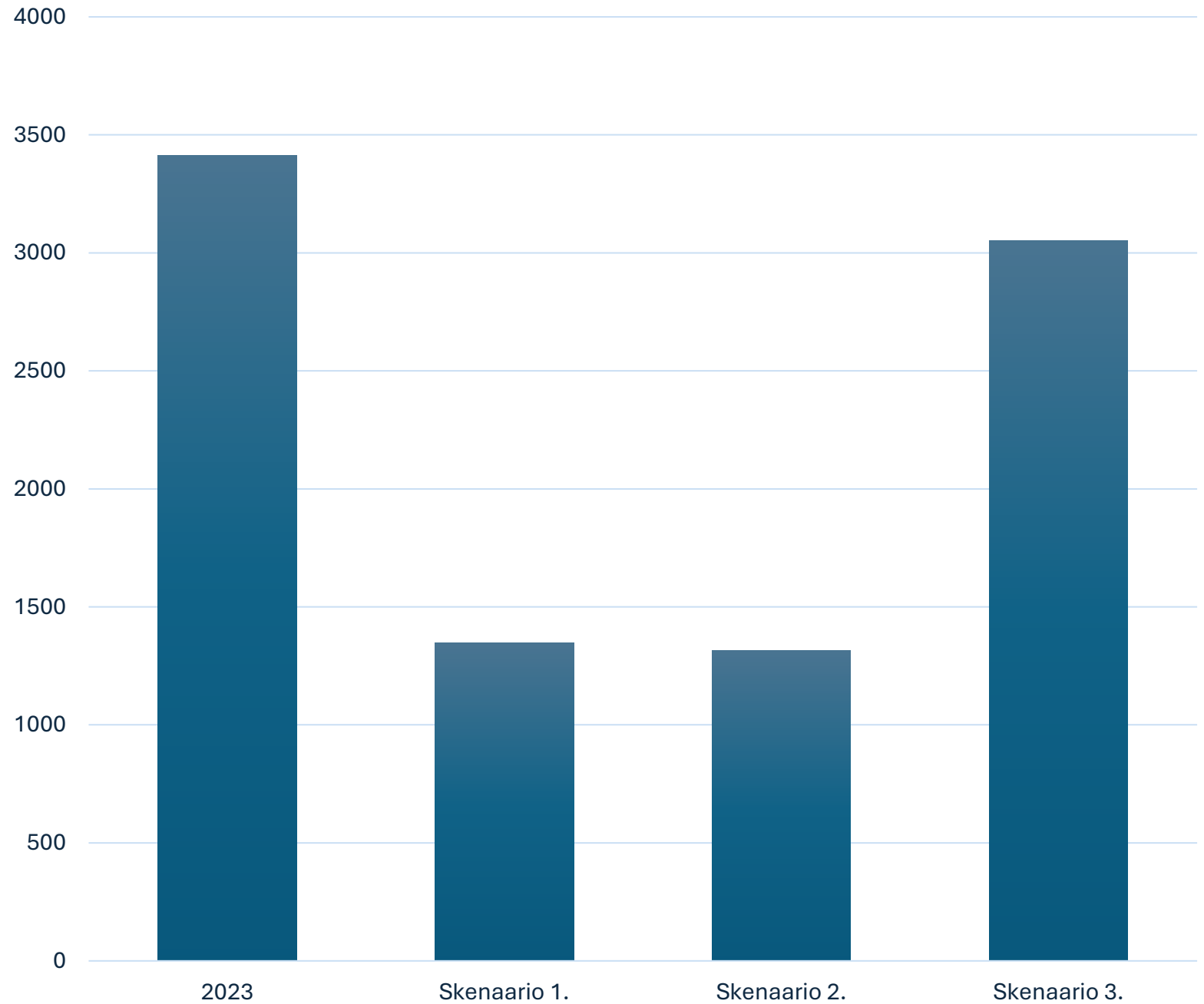
Kustannussäästö noin
55 e / vuosi

Sähkön päästöt
2 065 kg CO₂ekv:sta
1 705 kg CO₂ekv:iin

Kokonaispäästöt 3 413 kg CO₂ekv:sta 3 053 kg CO₂ekv:iin

Mahdollista valita lisäksi päästötön sähkösopimus jolloin päästöt samat kuin skenaariossa 1.

Hiilijalanjälki ja skenaariot

A close-up photograph of three hands gently cupping a small, ripe red heart. The hands are positioned from the left and top, with fingers slightly curled around the heart. The background is a soft, out-of-focus grey. The text is overlaid on the right side of the image.

Muut vähennystoimet ja hiilikädenjälki

Mustjärven seudun kyläyhdistys

Eristyksen lisääminen

2016 remontin yhteydessä lisätty eristystä
seiniin ja vaihdettu ikkunat uusiin

Katon ja lattian eristystilanteesta ei ole
tietoa

- Asikkalan kunnalta voi lainata
lämpökameraa lämpövuotojen
havaitsemiseksi
- Katon eristystilanteen tarkistaminen
- Lattian remontointi ja eristäminen

Ilmalämpö- pumppujen päivitys

Riuttalassa on kaksi vuonna 2013 hankittua ilmalämpöpumppua, jotka huollettu edellisen kerran vuonna 2023

Lämmitys- ja jäähdytysteho heikentynyt (aistinvaraisesti arvioituna)

Ilmalämpöpumppujen käyttöikä voi olla jopa 15 vuotta

➤ Ilmalämpöpumppujen vaihtaminen uusiin tehostaa lämmitystä ja vähentää energiankulutusta

Aurinkopaneelit katolle

Aurinkopaneelit saisi sijoitettua Riuttalan katolle itä-länsi suuntaisesti

Talon eteläpuolella on parkki-/piha-alue, joten ei ole varjostavaa puustoa

Aurinkosähkön tuotanto on kannattavinta silloin kun tuotettu energia kulutetaan omassa käytössä

Riuttalassa ei ole kesäaikaan jatkuvaa toimintaa ja sähkönkulutus on suurimmillaan talvella

➤ Ei ole tällä hetkellä kyläyhdistyksen tarpeisiin sopiva vaihtoehto

Viestintä ja kannustaminen

Ilmastoviestinnässä on tärkeää huomioida paikalliskulttuuri, jotta viestintä on mahdollisimman tehokasta ja vaikuttavaa. Yhteisöllisiin arvoihin keskittyviä helposti ymmärrettäviä ja samaistuttavia viestejä.

Kyläyhdistys viestii jäsenille ja alueen asukkaille monikanavaisesti ja tuntee kohderyhmän arvot, tarpeet ja haasteet.

- Viestintää omista teoista ja valinnoista
- Keskittyminen kohderyhmälle mahdollisiin valintoihin, kuten kulutukseen, ruokavalintoihin, asumisen päästöihin ja energiatoimiin

Ilmastokumppanuus

Päijät-Hämeen kunnat solmivat toimijoiden kanssa Ilmastokumppanuus -sopimuksia.

Maksutonta matalan kynnyksen tukea organisaatioille, verkostosta tukea ja vinkkejä kestävyystyöhön

- Ilmastokumppanuussitoumus Asikkalan kunnan kanssa, toimenpiteiksi hiilijalanjäljen laskenta, energiatehokkuuden parantaminen ja ilmastoviestintä

Teemme
ilmasto-
työtä

Viestintä: Tilaisuudet ja yhteistyö

Alueella toimii aktiivisesti myös metsästysseura ja marttayhdistys

Kestävyysteemaisiin kampanjoihin osallistumalla saa näkyvyyttä ja valmiita viestintämateriaaleja

- Järjestetään kestäväysteemaisia tilaisuuksia yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa
- Osallistutaan kampanjoihin kuten Earth houriin, Päijät-Hämeen ympäristöviikkoihin ja energiansäästöviikkoon

Vaikuttaminen: Kopsuontie

Alue kuuluu saaristomaisiin
manneralueisiin, Kopsuontietä pitkin
ainoa kulku alueelle

Tie on kapea, mäkinen ja mutkitteleva

Suosittu pyöräilyreitti

Talvikunnossapidon puutteet aiheuttavat
vaaratilanteita ja lisäävät polttoaineen
kulutusta

- Vetoamus Väylävirastolle
talvikunnossapidon parantamisesta ja
tien levenyttämisestä
pyöräilymahdollisuuksien ja
turvallisuuden parantamiseksi

Vaikuttaminen: Tietoliikenne- verkot

Verkkoyhteydet toimivat Mustjärven alueella vaihtelevasti eri sijainneissa ja verkon kuormituksen mukaan

Esim. etätyön tekeminen voi olla alueella ongelmallista

- Vaikuttaminen palveluntarjoajiin verkkoyhteyksien parantamiseksi ja keskustelunavaus valokuituyhteyden saatavuudesta alueelle

Vaikuttaminen: Aurinko- paneelien yhteishankinta

Aurinkopaneeleiden yhteishankinnassa kilpailutetaan palvelu yhtäaikaisesti usealle asiakkaalle

Aurinkopaneelien yhteishankinta voi kannustaa alueen asukkaita pienenergiantuotantoon ja mahdollistaa taloudellisen ratkaisun

- Aurinkopaneelien yhteishankinnan koordinointi Mustjärven alueelle
- Yhteishankintaprojektiin voi hakea myös rahoitusta, jos sopivia rahoitusmuotoja on tarjolla esim. PäjäanneLeaderilla

Yhteenveto

Hiilijalanjälki

Kyläyhdistyksen omat päästöt suhteellisen pienet

Päästövähennyksiä mahdollista tehdä energiatehokkuuden lisäämisellä, päästöttömällä sähkösopimuksella ja lihatarjoilujen vähentämisellä

Kyläntalon energiatehokkuuteen kannattaa kiinnittää huomiota - lisää talon käytettävyyttä ja vähentää sähkön kulutusta

Hiilikädenjälki

Kyläyhdistyksellä mahdollisuus kannustaa jäseniä ja asukkaita viestinnällä ja tapahtumilla

Yhteistyöllä vaikuttavampaa ja tehokkaampaa

Vaikuttaminen päästöjen vähentämiseksi sekä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi

Kiitos mielenkiinnosta! Kysymyksiä / kommentteja?

Terhi Ahava ja Laura Vepsäläinen
VAMK, Hiilineutraali yhteiskunta